

GESTRIKE -

Resonans

Nr 1 2016 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

TRADITION FÖRNYELSE GEMENSKAP

En helt vanlig danskväll på Kulturhuset i Sandviken

Mikael Nykäsenoja och Elias Frigård drar av en låt

Ordförandens ruta

Funderar på att skriva något klokt någon gång, men det blir oftast det det blir. Dvs spridda skurar av något. Dock vill jag puffa för GSFs årsmöte på Västerbergs FHS, som ni är kallade/inbjudna till. Lördag 12 mars kl 10-20. Kurser på förmiddagen konsert och kurser på eftermiddagen, lunch, middag, kaffe, årsmöte och en massa spelande. Vi gör dagen tillsammans med Folkdansringen som också har sitt årsmöte kl 18.00. Under sena eftermiddagen blir det dans i aulan och en spellista. Fundera på er medverkan där.

Dags även för medlemsavgiften för 2016. 200 kr för vuxna, 100 kr för ungdom upp till 20 år. Hoppas vi slipper påminna dig med extra utskick (skriver luttrad ordf.). Det är vår nästan enda inkomstkälla förutom notförsäljning. Vi tar med det vi har till Västerberg. Som ni kommer att notera om ni läser tidningen så återuppstår Stjernklart-festivalstämman på Lugnet i Oslättfors i slutet av maj, ett Folksångnätverk Gävleborg har bildats på Facebook. Mest för att kunna samla och informera intresserade av vad som händer eller kan hända, möjligheter till sång etc. GFMF bjuder in till kurs i Bodalåtars mjuka sväng med Knapp Brita Pettersson. Man kan gå dom gånger man vill och betala därefter.

Kanske dags för en kurs i nya roliga Gästrikelåtar också. Till hösten ?? Det finns mycket bra ospelat material.

Börja med att komma på årsmötesdagen så kan vi diskutera.

Det behövs som vanligt folk till styrelsen, men årsmötet kommer att vara förberett och ingen ska ovetandes bli vald till något.

I övrigt låter vi känslan styra som så ofta förr. Brukar vara ganska ok. Upp med fingret i luften, ut med antennspröten, känna av vad som ligger i luften. Därmed inte sagt att GSF vänder kappan efter vinden, Vi bara känner av för att kunna möta det som kommer på vårt sätt.

Påstår

Er ordförande Michael

Kolla på www.folkwiki.se/ HYPERLINK "http://www.folkwiki.se/" se där finns låtar på not i pdf-format. Även Gästrikelåtar !!

GSFs PG 542598-8 VUXENMEDLEM: 200 KR, UNGDOM UPP TILL 20 ÅR: 100 KR.

www.gastriklandsspelmansforbund.se

Ordförande:

Michael Müller Oslättforsv 236 80598 Gävle 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com

Kassör, medlemsmatrikel, SSR, Instrumentförsäkring:

Bertil Månsson Lindesnäs v.11 C 80628 Gävle 070-6897880

berman@telia.com

Ledamöter:

Michael Nylin Agavägen 22B, 81160 Sandviken 070-2483249 michael.nylin@delta.se

Lena Brunk Malmgårdsv 3, 81395 Torsåker 070-4141262 lana.brunk@gmail.com

Mikael Nykäsenoja Centralg 17C, 81330 Hofors 076-8373660 nykasenoja@gmail.com

Suppleanter:

Bernt Lindström Stenbäcken 35 81693 Ockelbo 072-2452577 berntolindstrom@gmail.com

Vakant suppleantpost...

Tidningsredaktör och ansvarig utgivare för

Gestrike-RESONANS GSFs medlemstidning ansvarig utgiv samt texter Michael Müller mfl

LÅTKOMMITTÉ är styrelsen

VALBEREDNING: Sture Johansson 0290-31067, vakant post

REVISORER: Lennart Östblom, Pär Åslund

Kalendarium våren 2016 för Gästrikland

Januari

4 mån kl 18-22 SpelmansAfterWork på Tennstopet i Gävle

20 ons kl 19-20.30 Polskedanskurs nybörjare Musikverket, Kulturcentrum Sandviken. GRATIS.

22 fre kl 19.30 Gästis, Torsåker: RED TAIL RING, duo från USA. Bästa tänkbara fiol, sång gitarr

27 ons kl 19-20.30 Polskedanskurs nybörjare Musikverket, Kulturcentrum Sandviken. GRATIS.

30 lör kl 10-16 Bollnäs Kulturhus Bollnäs Kulturhus Föredrag om Kulning Susanne Rosenberg

Arr: Gävleborgs Sångnätverk

Februari

2 mån kl 18-22 SAW på Tennstopet, Gävle

3 ons kl 19-20.30 Polskedanskurs nybörjare Musikverket, Kulturcentrum Sandviken. GRATIS.

10 ons kl 19-20.30 Polskedanskurs nybörjare Musikverket, Kulturcentrum Sandviken. GRATIS.

17 ons kl 19-20.30 Polskedanskurs nybörjare Musikverket, Kulturcentrum Sandviken. GRATIS.

17 Spelkurs i Bodalåtar, Musikhuset Sjömanskyrkans kafé, Samarr Vuxenskolan GFMF.

Upplys. Daniel 070 - 758 94 22. 50 kr gång.

Mars

2 ons kl 19.00 Sandviken Drömfabriken **G2** bluegrass som bäst.

3 tors kl 19.30 Gävle Konserthus **G2** nu med **Frida Öhrn**. Ännu bättre.

5 lör kl 10-17 Gratis, prova ! Kulturcentrum Sandviken Dans och spelkurs med

Ami Dregelid & Ellika Frisell. Ha kul på riktigt! Se nedan.

7 mån kl 18-22 SAW på Tennstopet i Gävle

12 lör GSF årsmöte och inspirationsdag på Västerbergs FHS tillsammans med Folkdansringen. Kurser och konsert med Hed & Lindborg, Wallinder, B Lindström mfl

16 kl 18-21 Röda rummet Kulturhuset Gävle fd Fängelset. Kurs i Bodalåtar med Kapp Brita Samarr Vuxenskolan GFMF. Upplys. Daniel 070 - 758 94 22. 50 kr gång.

18 fre kl 19.30 Torsåker Gästis **Spel-Stinor**. C Normansson, Å Andersson, J Paulsson och E Lindgren-Liljenstolpe

30 ons kl 19.00 Sandviken Drömfabriken Taximi = grekiskt !!

31 tors kl 19.30 Gävle Konserthus Taximi = grekiskt !

April

4 mån kl 18-22 SAW på Tennstopet i Gävle

13 kl 18.21 Röda rummet Kulturhuset Gävle fd Fängelset. Kurs i Bodalåtar med Kapp Brita Samarr Vuxenskolan GFMF. Upplys. Daniel 070 - 758 94 22. 50 kr gång.

Maj

2 mån kl 18-22 SAW på Tennstopet i Gävle

5-6 tors-fre Musikläger för ungdom Lugnet i Oslättfors. Ha kul på riktigt.

11 kl 18-21 Musikhuset Sjömanskyrkan Kaféet. Kurs i Bodalåtar med Kapp Brita Samarr Vuxenskolan GFMF. Upplys. Daniel 070 - 758 94 22. 50 kr gång.

13-15 fre-sön Årsundaruschen Strandbaden, Årsunda. Se www.arsundaruschen.com

27-28 fre-lör Lugnet i Oslättfors Stjernklart stämmofestival med DIG som stjerna.

Förfest med grill fre. Program lördag.

Inbjudan till GSFs årsmöte kl 18.00 lördag 12 mars på Västerbergs FHS. Den kursande och dansspelande inspirationsdagen på Västerbergs FHS hoppas vi ska bli fylld av bl a DIG.

Årsmötet är väl förberett och alla kommer entusiastiskt att delta och med glatt humör och friskt mod ta sig an alla arbetsuppgifter och komma med förslag på vad som kan göras för att vi i GSF ska ha trevligt tillsammans.

Det är LÖRDAGEN 12 mars kl 10-ca 20. Kom till 09.30 så hinner du få kaffe.

Mer om lör 5 mars på Kulturcentrum i Sandviken

Workshop 1

kl. 10.00 - 13.00 Dansa polska

Pardans i tretakt. Magiskt roterande till en musik, ålderdomlig och i högsta grad nutida. Det handlar om POLSKA, Sveriges tango, en dans som kräver samarbete, timing och balans.

Hur gör man? Hur hör man? Kom och ta dina första steg. Vi lovar att du kan ta dig runt efter kursen!

Workshop 2

kl. 14.00 - 17.00 POLSKA, musik och dans

För dig som spelar polska eller dansar polska och är intresserad av hur musiken och dansen hänger ihop

Deltagaravgift : 100 kr

Arr: ABF och SAFTorkestern

MER Danskurs

Målgruppen är alla som vill lära sig att dansa polskor. Kursen är öppen för alla och är gratis. Högbo Folkdansgille anordnar kursen i Musikverket, Kulturcentrum Sandviken, med start den 20/1, och följande dagar 27/1, 3/2, 10/2 och 17/2. Tiden är kl 19.00-20.30. Dansledare är Lena och Lars Jönsson och Ewa och Tommy Englund. Polska är en pardans i tretakt som har dansats och utvecklats sedan slutet av 1400-talet och som dansas än i dag. Polskan kom till Sverige vid mitten av 1600-talet, som en europeisk modedans. Polskan har under tiden dansats och utvecklats och den ligger även till grund för begreppet folkdans och gammeldans. För mer information kontakta gärna Michael Nylin, tel: 070 24 83 249

Det kom ett mail

daterat till början av juli 2015...i jan -16. Undrar hur långt bort i cyberrymden det varit ?

Det handlade om en text till fotona i nr 3-15 av Resonans, gällande spelträffen i Kalvsnäs kvarn

De varma sommarkvällarna har lämnat oss. Vi är långt in i augusti. Då erbjöds en spelkväll med värme från den härliga brasan i kvarnkammaren i Kalvsnäs. Just denna kväll var vi 8 st spelsugna. Många låtar spelades och publik denna kväll var en svala med ungar som så fint byggt ett bo ovanför lampan i kvarnkammaren. Innan vi började spela förde hon att fasligt liv men när sen låtarna började ljuda blev allt lugnt och stilla i boet. Gästrikelåtar verkar ha en magisk inverkan på naturen. Naturen har en magisk inverkan på våra låtar. Det är i samspel med naturen vi gärna spelar vår musik. Det är då det är som bäst. Det är i ögonblicket vi skapar musik. Det var just denna kväll vi spelade en massa härliga gästrikelåtar. Vi var 8 spelmän som fick dem att ljuda så som de lät just ikväll! En kväll att minnas! Skrev Lena Brunk

Det behövs inget mer än välkomna, så spelar vi. Bjud in DU å, till sommaren !

FolkUngar

Projektet FolkUngar har sedan hösten 2012 gett över 16000 skolbarn ett första roligt möte med folkmusiken. Tillsammans med Eiwor Kjellberg och Tuva Modéer på fiol, David Albertsson på gitarr och Anders Ågren på bas har barnen sjungit, dansat och spelat lösa strängar och öppna ackord på fioler och små gitarrer till riktigt bra traditionella låtar. Målet har varit att barnen ska ryckas med i musiken och känna glädjen i att spela tillsammans, vilket sannerligen fungerat bra. I tre år har Arvsfonden finansierat projektet, vilket inneburit att skolorna fått besöken helt gratis.

FolkUngar har helt klart varit en succé, med massor med spelsugna ungar som resultat.

Förutom skolbesöken har det anordnats sommarläger, uppträdanden med barn på spelmansstämmor, inspirationsdagar för kulturskolornas personal m.m. I somras släpptes dessutom skivan FolkUngalåtar med tillhörande nothäfte, ett fint material för grund- och musikskolor samt för barn och föräldrar att använda hemma.

Så har då dessa FolkUngars första tre år gått. Den stora frågan under hösten har varit huruvida FolkUngar kan leva vidare när Arvsfondsmedlen är slut och besöken måste köpas in av skolorna. Som det ser ut nu är möjligheterna för det mycket stora. Förutom tryggheten i många bokningar för 2016 kom ett glädjebesked från Musikverket i november, de har nämligen beviljat ett verksamhetsstöd på hela 700 000. Dessa pengar ger FolkUngar möjligheten att jobba vidare och utvecklas samt att anlita bokaren Emma Carlsson.

Planen är att FolkUngar från och med hösten 2016, förutom vår vanliga spelworkshop för åk 2-6, ska erbjuda "FolkUngapatrullen på äventyr", en interaktiv musiksaga, för 5-8 åringar samt "FolkUngar på scen", ett Skapande Skola-projekt som vänder sig till åk 3-6 där vi vid tre besök arbetar mot en föreställning. Med dessa tre ben att stå på och tre års intensivt arbete i bagaget ska det gå fint att överleva på egen hand i framtiden.

Framförallt finns lusten att sprida vår brinnande spelglädje till ännu fler ungar!

Svensk folkdans för ny publik

Lördagen den 7 november var det *Möte mellan kulturer* på Kulturcentrum i Sandviken.

Högbo Folkdanslag och musikgruppen Sendraget, med medlemmar från Sandviken, Forsbacka och Gävle, gav prov på svensk folkdans och folkmusik för nyinvandrade och många "gammalsvenskar" engagerade i det integrationsarbete, som bedrivs av nätverket Frivillig i Sandviken. Denna organisation fick även ta emot årets Kulturpris från Sandvikens Kommun vid lördagens träff.

Men det var inte bara uppvisning; det gavs även möjlighet att prova på olika danser. Några var i början tveksamma, när Högbodansarna bjöd upp, men många fångades snart av rytmen och musiken. "Det är ovant med snurrandet", tyckte någon och undrade om det fanns hjälp att undvika att bli "sjösjuk". I den avslutande långdansen deltog många med glädje i de många turerna.

"Vi hoppas, att det här skall kunna bidra till att skapa nya kontakter mellan invandrare och "gammalsvenskar", säger Christine Nygren från Folkdanslaget, som var den som ledde och presenterade danserna, "och självklart skulle det vara extra roligt, om det ledde till några nya medlemmar i Folkdanslaget".

Kulturmötet sker första lördagen varje månad på Kulturcentrum. Man har tidigare fått prov på musik och dans från bl a Syrien och Cuba, men man lägger också vikt vid språkkontakt och allmän samhällsinformation.

Ulla Haglund
Högbo Folkdansgille

HEJA Högbo fdg !

Aldrig fel att lära sig mer om sitt instrument. I detta fall fiolen. Detta har varit med i Resonans förr, men det minns ni nog inte. Tipsen är från 1972, men gäller än, dock knappt läsbart, eller?

Riksspelmannen Kalle Almlöf hjälper dig välja fiol

Den första fiolen. Hur skall den vara? Vad bör den kosta? Riksspelmannen Kalle Almlöf ger några bra tips om vad du bör tänka på när du köper din första fiol.

Du som står i begrepp att köpa din första fiol har många saker att tänka på för att inte göra en dålig affär. Du kan ju inte höra om fiolen är bra (ren ton, jämnhet på alla strängar, efterklang, tonkvalitet m m) eftersom det för en sådan bedömning krävs att man kan spela och har något att jämföra med. För att ändå ha en chans till ett vettigt köp kan du tänka på följande.

Köp hellre en ny än en gammal fiol trots att gamla fioler anses bättre. Orsakerna här är för att:

1) Gamla fioler oftast är dyrare än nya oavsett om de är bra eller ej. De har ett antikvärde som gör dem dyra. Gamla fioler med "dyra" namn i är alltid dyra oavsett om de är bra eller ej.

2) De allra flesta "gamla" fioler är förfälsknings- eller kopior gjorda i sydtyska eller franska fabriker. Många av dessa förfälsknings- är skickligt gjorda utseendemässigt och kan lura både dig och den du köper den av.

Med gamla fioler menar jag fioler byggda före 1900. Kopior och förfälsknings förekommer mest av fioler byggda före 1800. Vanliga namn i kopior är Stradivarius, Amati, da Salo, Steiner, Hopf, Maggini m fl.

Köper du en helt nybyggd fiol bör du tänka på att det tar flera år innan den har stabiliserat sig. Är den fem år gammal ändrar den sig inte så mycket. Den fiol du köper bör alltså vara mer än fem år och mindre än hundra år gammal.

Kontrollbesiktning

Innan du köper en fiol bör den genomgå en grundlig kontrollbesiktning för att avslöja felaktigheter som gör den dålig. Se först hur locket ser ut där stallet

står och omkring f-hålen. Om locket är nedtryckt av vänstra stallfoten så att den inre f-hålstungan A i vänstra f-hålet ligger lägre än B då är basbjälken som stöder upp locket för vek och bör bytas innan du köper fiolen.

Om det högra f-hålet gapar mer än det vänstra och den inre f-hålstungan C i högra f-hålet ligger högre än D så är ljudpinnen för lång och bör bytas. Det högra f-hålet kan vara skadat av en oförsiktig ljudpinnsisättare.

Hörnen på tungorna i f-håls-ändarna är ofta skadade. Många fioler är slarvigt lackade så att det sitter lackklumpar i f-hålen. Dessa måste tas bort. Locket bör vara jämntjockt runt f-hålen. Kolla!

F-hålskanterna bör vara jämnt skurna och ha samma lutning överallt, ungefär lodräta kanter. Hålen i f-hålens ändrar bör vara

mjukt rundade. Bra fioler har för det mesta vackert formade f-hål med jämna mjuka former. OBS! att det inte innebär att en vacker form alltid är akustiskt riktig. F-hålens innerkanter skall vara parallella vid insnitten på mitten och avståndet mellan de övre runda hålen får inte vara mindre än stallets nedre bredd.

Stalltips

Stallet skall vara rakt – kolla från sidan – och stallfötterna skall vara noga inslipade så att de passar mot locket. Överkanten på stallet bör vara jämntjock.

Ljudpinnen står strax bakom högra stallfoten. Om du drar med fingret lätt över locket där pinnen står och känner en utbuktning då har pinnen skadat locket p g a dålig inpassning. Köp inte en sådan fiol.

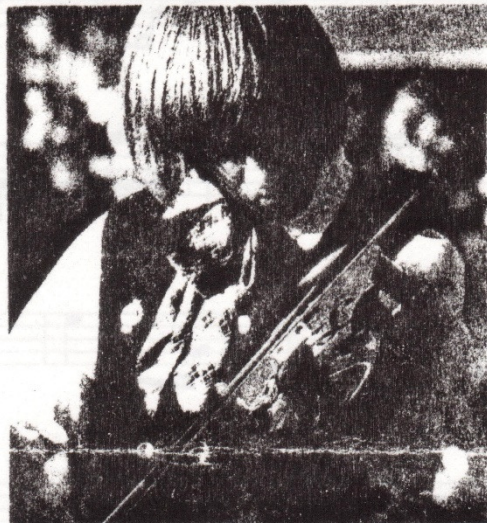

Foto: Håkan Suth

En annan viktig sak du måste kontrollera är fiolhalsen, som skall sitta rakt och vara lagom vinklad för att fiolen skall vara spelbar. Stallet måste stå mitt på fiolen och för att strängarna då skall ligga rätt över greppbrådan måste halsen sitta rakt.

Halsvinkeln är lätt att kontrollera. Ställ fiolen på kant och kika längs med fiolen där botten är limmad mot sargen. Om du kan se snäckans centrumpapp i samma linje är halsvinkeln bra. Titta från båda sidorna. Rätt halsvinkel gör att man får rätt höjd på stallet och strängarna hamnar på lagom avstånd från greppbrådan.

Tryck och knacka

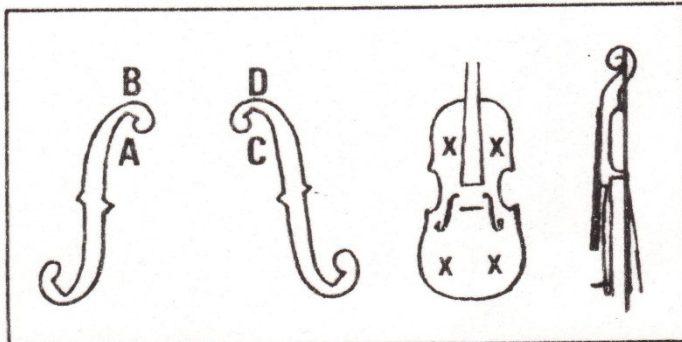
Du kan också undersöka om fiolen är för tunn i träet. Tryck lätt med tummen på fiolens "kinder" (x) på både lock och botten. Om träet då buktar in är den för tunn. Köp inte den fiolen.

Du måste förvissa dig om att fiolen är hel. Lock och botten lossnar ofta från sargen dels vid halsinfästningen och dels i den andra änden vid hakstödet. Den svarta träbiten som stränghållarsenan ligger på "spränger" locket om fiolen utsatts för alltför torr luft och då kan man se sprickorna från den änden ut på locket.

Både lock och botten är oftast fogade på mitten och den fogen går gärna upp. Kolla mittenfogen även under stränghållare och greppbråda. Du kan också knacka lätt med ett finger längs kanten på lock och botten för att undersöka om limningen mot sargen sitter runt om. Om det skramlar eller låter betydligt annorlunda än runtomkring kan man misstänka att fogen släppt.

En sådan här undersökning kan hjälpa dig förbi många fallgropar när du ska köpa fiol, men det allra bästa är om du kan få hjälp av en kamrat som kan spela. Du ska kräva att få ta hem fiolen på prov och ta inte råd av försäljaren om du inte känner honom väl.

Din egen kassa måste avgöra vilket prisläge du ska välja. Under tusen kronor bör du i alla fall kunna få tag på en fiol som klarat din besiktning utan allvarliga anmärkningar. Lycka till!

Fördjupa dig i Bodapolskan

Bodapolskan

OM KURSEN

Under fyra tillfällen i vår kommer Knapp Brita Pettersson att hålla kurs i Bodapolska. Hon kommer att lära ut låtar och förmedla det karaktäristiska svänget.

OM BRITA

Knapp Brita har genom åren tillbringat mycket tid i Boda och har musiken i levande tradition. Hon spelar i Boda spelmanslag och har varit i USA för att förmedla Bodalåtar och dess mjuka sväng

TID & PLATS

Kursen kommer att äga rum: Kl 18-21

onsdag 17/2, kl 18-21 Sjömanskyrkans café

onsdag 16/3, kl 18-21 Röda rummet i Kulturhuset fd Fängelset

onsdag 13/4, kl 18-21 Röda rummet i Kulturhuset fd Fängelset

onsdag 11/5, kl 18-21 Sjömanskyrkans café

ANMÄLAN & KURSAVGIFT

Anmälan görs till Daniel Häll via mail eller telefon:

Mail: daniel@jelkgarden.se

Mobil: 070 - 758 94 22

Kursavgiften är 50 kr/gång och betalningen görs via Gävle Folkmusikförenings PG 34 78 60-9 (glöm inte att skriva namn) eller kontant på plats.

Arrangör för kursen är Gävle Folkmusikförening

www.gavlefolk.se